

कोरियन भाषा

का लागि एकमात्र विद्यालय
र भरपर्दो कन्सल्टेन्सी

FAST TRACK
Education Consultancy (P) Ltd., Birtamode

Shanishare Road, Birtamode-5, Jhapa

● १ घण्टा यो कोर्स बढी जान्छ भन्दा अझै पनि यो एउटा प्रगतिको अन्त्य हो।
● A.C. हलमा अझै-विद्यार्थीको लागि प्रगतिको अन्त्य हो।
● हरेक हप्ता EPS-TOPIK मा अझै-प्रगतिको अन्त्य हो।
● Course Book तथा विद्यार्थीको लागि वि.सू.क. उपलब्ध छ।
● अझै-प्रगतिको अन्त्य हो।

फोन : ०२३-५८०३५८ / ८८९६०३८०८

आलम अनुसन्धानमा कांग्रेसले सघाउने

भापा, कात्तिक २। नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले आफ्नो पार्टी कानुनी राज्यमा विश्वास गर्ने भएकाले कांग्रेस कोहीमाथि पनि जरुरी अनुसन्धानको विषयमा उभिन नसक्ने बताएका छन्।

कांग्रेसको केन्द्रीय नीति, अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठानद्वारा भक्तपुरमा शुक्रबार आयोजित प्रशिक्षण कार्यक्रमको उद्घाटन समारोहमा व्यक्त धारणा बारे सभापति देउवाले शनिवार एक विज्ञप्ति जारी गरी कुनै पनि गम्भीर मुद्दामा प्रक्रियागत हिलासुस्ती हुँदा त्यसले निदोष साबित हुने या दोषी ठहर हुने सत्यतथ्य अन्वेषण गर्ने कार्यमा बाधा पुग्ने उल्लेख गरे। बाह्र वर्ष पुरानो मुद्दामा मैले यही संकेत गरेको हुँ- देउवाद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

मोहम्मद आफताव आलममाथिको मुद्दामा कुनै पनि पूर्वाग्रह र दबावमुक्त रहेर अनुसन्धान गर्ने कार्यलाई कांग्रेसको सहयोग रहने स्पष्ट पाउँदै सभापति देउवाले निदोष कोही ढिङ्गट नहुने र दोषीलाई उन्मुक्ति हुन नहुने पार्टीको प्रष्ट मान्यता रहेको बताए।

नेपाल जलवायु परिवर्तनको प्रभाव

जोखिम उच्च, युवाले थाले अभियान

प्रतिवेदन पेश गरेका थिए।

कार्यक्रममा सहभागी प्रसाईंले नेपाल वातावरणको उच्च जोखिममा रहेको नेपाली प्रतिनिधि बताए।

उनले वातावरण संरक्षण गर्न विश्वका विभिन्न मुलुकले लाखौं रूपैयाँ छुट्याए पनि नेपालले भने

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

देशभर चिसो बढ्यो

काठमाडौं, कात्तिक २। पश्चिमी वायुको प्रभावले देशभर आंशिकदेखि सामान्य बदली भई चिसो बढेको छ।

उक्त वायुको प्रभावले शनिवार देशका उच्च पहाडी भू-भागका केही स्थानमा हल्का हिमपात र पहाडी भेगका केही स्थानमा क्षणिक वर्षाको सम्भावना रहेको मौसमपूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ।

मनसुन बाहिरिएसँगै निरन्तर न्यूनतम तापक्रम

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

प्रहरी प्रमुखबाट एकल महिला बलात्कृत

सुनसरी, कात्तिक २। देशभर बलात्कारका घटना बढिरहेका बेला प्रहरीबाटै एक महिला बलात्कृत भएको घटना सार्वजनिक भएको छ। सुनसरीको धरानस्थित एक एकल महिलाले आफू प्रहरी असईबाट नै बलात्कृत भएको बताएसँगै यो घटना बाहिर आएको हो। धरान उपमहानगरपालिका-४ स्थित पत्रडवारी प्रहरी चौकीका इन्चार्ज असई पिताम्बर अधिकारीमाथि एकल महिलाले बलात्कारको आरोप लगाएकी हुन्।

मादक पदार्थ सेवन गरी घरमै आएर असई अधिकारीले आफूलाई बलात्कार गरेको ती महिलाले बताएकी छन्। शनिवार नै धरान उपमहानगरपालिका-४का वडासदस्य धनबहादुर कुलुङसहित इलाका प्रहरी कार्यालय धरानको टोलीले घटनास्थल पुगेर मुचुल्का तयार पारेको छ।

श्रीमानको निधनपछि ती महिला चार छोराछोरीसँग पत्रडवारीस्थित आफ्नै घरमा जीवन निर्वाह गर्दै आएकी थिइन्। प्रहरी सहायक निरीक्षक अधिकारीले बुधवार मध्यरातमा सुतिरहेको अवस्थामा आफूलाई बलात्कार गरेको ती महिलाले बयान दिएकी छन्।

उनले शनिवार नै इलाका प्रहरी कार्यालय धरानमा किटानी जाहेरी दिएकी छन्। पीडित महिलाले उजुरी दतांसँगै प्रहरी सहायक निरीक्षक अधिकारीलाई पक्राउ गरेर घटना बारे अनुसन्धान शुरू गरिएको सुनसरीका प्रहरी प्रमुख एसपी यज्ञविनोद पोखरेलले जानकारी दिए। धरान-४का वडासदस्य धनबहादुर कुलुङले प्रहरीबाटै स्थानीय महिला बलात्कृत भएपछि स्थानीयमा त्रास फैलिएको बताए।

पूर्वाञ्चलकर्मी खरेल र साहित्यकार घिमिरे सम्मानित

सुरुङ्गा, कात्तिक २। कनकाई सुरुङ्गा प्रेस क्लबका संस्थापक अध्यक्ष एवम् पूर्वाञ्चल दैनिकका कनकाई नगर सम्वाददाता तीर्थराज खरेल र साहित्यकार गोविन्दप्रसाद घिमिरे सम्मानित भएका छन्।

कनकाई सुरुङ्गा प्रेस क्लबको पाँचौं वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर पत्रकारिताको माध्यमबाट नगरको विकासमा पुर्‍याएको योगदानको कदर गर्दै खरेल सम्मानित भएका हुन्। त्यसैगरी, कवि घिमिरेलाई साहित्यमार्फत समाज परिवर्तनमा खेलेको भूमिकाको मूल्यांकन गर्दै सम्मान गरिएको हो। दुवै जनालाई दोसल्ला, सम्मानपत्र र जनही नगद ८ हजार ५ सयसहित कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि कनकाई नगरपालिकाका प्रमुख राजेन्द्रकुमार पोखरेल र विशिष्ट अतिथि नेपाल पत्रकार महासंघ भापाका उपाध्यक्ष एकराज गिरीले सम्मान गरेका थिए। प्रमुख अतिथि पोखरेलले समाज रुपान्तरणमा साहित्य र पत्रकारिताको अहम भूमिका रहेको भन्दै दुवैको स्तरबृद्धिमा स्थानीय सरकारले समेत सहयोग गर्ने बताए। सम्मानित व्यक्तित्व खरेलका

बारेमा पत्रकार लीलाराज भण्डारी तथा घिमिरेको बारेमा डिल्लीराम घोसाईले परिचय दिएका थिए।

कार्यक्रमका सभापति कनकाई सुरुङ्गा प्रेस क्लबका अध्यक्ष रामप्रसाद निरौलाले औचित्यमाथि प्रकाश पाउँदै सूचनाको पहुँचका लागि स्थानीय सरकारसँग अनुरोध

गरेका थिए। सो अवसरमा सुरुङ्गाबाट प्रकाशित 'कनकाई खबर साप्ताहिक' को वार्षिक विशेषांकको साप्ताहिक पत्रिका सञ्जाल भापाका अध्यक्ष तीर्थ सिग्देलले समीक्षा गरेका थिए।

कनकाई प्रतिभा प्रतिष्ठानका अध्यक्ष कोमलप्रसाद पोखरेल, महाकाव्यकार मित्रप्रसाद दाहाल, रोटीर क्लब अफ सुरुङ्गाका इन्कमिड प्रेसिडेन्ट टीकाप्रसाद जमरकट्टेल, कनकाई खेलकुद प्रतिष्ठान (कासा)का अध्यक्ष दुर्गाप्रसाद प्रसाईं, ज्ञानज्योति युवा क्लबका अध्यक्ष नारायण भेटवाल, लायन्स क्लब सुरुङ्गाका प्रेसिडेन्ट गंगाराम दाहाल, सुरुङ्गा जेसीजी कार्यकारी उपाध्यक्ष सुष्मा उप्रेती, युवा साहित्यकार अच्युत घिमिरे लगायतको आतिथ्य रहेको थियो।

कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि पोखरेल, सम्मानित व्यक्तित्व घिमिरे, नेपाल पत्रकार महासंघका उपाध्यक्ष गिरी, सचिव सन्तोष आचार्य, कनकाई-४का वडाध्यक्ष तथा कनकाई नगरपालिकाका प्रवक्ता गोविन्दप्रसाद पौड्याल, कनकाई सुरुङ्गा

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

भापा बोर्डर ४८ घण्टा शिल

भद्रपुर, कात्तिक २। भारतको विहारसँग जोडिएको भापाको सीमा नाका ४८ घण्टा बोर्डर शिल भएको छ।

शनिवार बेलुका ५ बजेदेखि सोमबार बेलुका ५ बजेसम्म बोर्डर शिल भएको वडा प्रहरी कार्यालय भद्रपुरका प्रहरी निरीक्षक यमकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए।

विहार राज्यस्थित किशनगञ्ज जिल्लामा अक्टोबर २९ तारिख अर्थात् कात्तिक ४ गते विधानसभाको उपनिर्वाचन हुँदैछ। उपनिर्वाचनलाई मध्यनजर गरी

भद्रपुरसँग जोडिएको विहार बोर्डर ठप्प हुनेछ भने बंगाल बोर्डर खुला रहने जनाइएको छ। भद्रपुरसँगै भापाको पाठामारी, केचना, घेरावारी, टाघनडुब्बा, गौरीगञ्ज लगायतका नाका पनि शिल हुने भएको छ। किसानगञ्जमा हुने उपनिर्वाचनलाई मध्यनजर गरी दुई साता अघि गलगलियामा नेपाल-भारतका सुरक्षा निकायबीच बैठक भएको थियो।

सोही बैठकमा बोर्डर शिल गरी निर्वाचन सुरक्षामा सहयोग पुर्‍याइदिन भारतीय सुरक्षा निकायका प्रमुखले भापाका सुरक्षा प्रमुखसँग आग्रह गरेका थिए। निर्वाचनमा बोर्डर शिल गर्ने विषयमा भापाका सुरक्षा निकायले पनि सहमति जनाएको थियो। यता किशनगञ्जमा उपनिर्वाचन हुन लागेपछि सीमा क्षेत्रमा भारतीय सुरक्षाकर्मीले उच्च सतर्कता बढाएको छ।

महरा नेकपाको सदस्य नै छैनन् !

भापा, कात्तिक २। बलात्कार आरोपमा पक्राउ परेका निवर्तमान सभामुख कृष्णबहादुर महरा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) को नेता नरहेको खुलेको छ। संसद सचिवालयकी कर्मचारी रोशनी

शाहीलाई जबरजस्ती करणी गरेको आरोपमा थुनामा रहेका पूर्वसभामुख महरा नेकपामा नरहेको खुलेको हो। नेकपाले महरालाई सभामुख तथा सांसदबाट राजीनामा दिन

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

नेपालीहरूको लागि भरपर्दो सेवा

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिङ्ग सेन्टर

Royal Enfield को आधिकारिक बिक्रेता (डिलर) भएकाले **Royal Enfield** को सम्पूर्ण पाटर्सहरू १०% छुट गरिएको छ।

यहाँ जुनसुकै कम्पनीको मोटरसाइकल, स्कुटरका सम्पूर्ण पाटर्स पाउनुका साथै सर्भिसिङ पनि गरिन्छ

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिङ सेन्टर

पानीटकीको पहिलो गल्ली बायाँ साइड

सम्पर्क : निशान्त- ८३७२०७८४५४/८३४८४७३७१७

(इण्डिया), ९८४०९६४५३ (नेपाल)

हार्दिक अपिल

मेरी छोरी सञ्जना ढुंगाना (दुलाल) को अनारमनी साविक-९, कि.नं. ५७४ को जग्गाको संरक्षक म आमा अञ्जना ढुंगाना भई आएकोमा हाल उक्त जग्गाका सधियार ध्रुवकुमार शिवाकोटीले उत्तरतर्फबाट करिब ११ का जग्गा दखल गरी माछा पोखरी बनाउनु भएको थियो, अहिले अर्भ दक्षिण भरी त्यहाँ भएका नरिवल, आँप, कटहर, सुपारी, लिची आदि रुख ढालफाड गरी दिवाल सयौं रुख विरूवाहरू आफ्नापछि पारेको र सरपट नापी समेत नपाइसकेको बुझिएकोले मेरा श्रीमान इलाम घर गएकोले मैले नै ध्रुवजीलाई फोनबाट त्यो के गर्नुभएको भनी सोधे, उहाँले जग्गा त्यहीसम्म पर्छ भनेर फोन राखिदिनुभयो। त्यसपछि त्योभन्दा अगाडि धेरै चोटी अमिनलाई नाप लगाउँदा अमिनले देखाएको ठाउँ उहाँलाई चित्त बुझेन। बडाध्यक्षले टेवल ल्याउने सल्लाह समेत दिनुभयो। तर, अमिन ल्याउने वातावरण मिलाइएन। अन्त्यमा वडादशैंको पञ्चमीका दिनदेखि लगातार टिकाको तेस्रो दिनसम्म दिवाल लगाउने काम उहाँले गराउनु भयो। मेरो साम्ने रुख ढलिरहे, दिवाल लागिरेह्यो म न्याय मान्न निम्न ठाउँहरूमा पुगे जाँति गुहार मागे पनि काम रोकिएन।

मैले न्याय मागेका ढोकाहरू:

- १) बिर्तामोड नगरपालिका-३ न्यायिक समितिमा अध्यक्ष, उहाँले २ नं. वडामा मिलाई दिन लेखी पठाउनु भनेर लेखिदिनुभयो।
- २) वडामा पत्र दार्ता गरे तर वडाले मेरो अधिकार क्षेत्रमा पर्दैन अदालत जानु भन्नुभयो।
- ३) अदालत गए मुद्दा दर्ता गर्नु अघि एक पटक श्रीमानलाई सोध्नु पर्‍यो भनि इलाममा रहनु भएका श्रीमानलाई टेलिफोन मार्फत सोधे। उहाँले अहिले मुद्दा दर्ता गर्नु भन्नुभयो।
- ४) प्रजिअ कार्यालय भापामा गई निवेदन गर्दा, एसपी कार्यालयमा पठाउनुभयो। एसपी कार्यालयबाट इलाकामा पठाइयो। इलाकाले जग्गा सम्बन्धि विवादमा केही कार्य गर्न अदालतको आदेश चाहिन्छ भन्यो। मेरा श्रीमान साधारण जीवन बिताउन चाहनुहुन्छ।
- ५) मेरो छोरीको जग्गाको रुख विरूवाहरूको नास भइराखेको छ। म आमाको न्याय मान्न ठाउँ नै नपाएकोले यो अन्तिम रुपमा सम्पूर्ण राजनीतिक पार्टी, न्यायप्रेमी समाज, पत्रकार र धार्मिक समुदाय, संघ-संस्थाहरू, मेरा छोराछोरी सरहका पूर्वीव्यापारीहरू, अभिभावक समक्ष गुहार मान्न आएको छु। म यसै अपिलबाट कबुल गर्छु। तपाईंहरूबाट कसैले अगुवाई गरी सरकारी अमिन भिकाई २०२१ सालको सर्वे नापी अनुसारको जग्गा छुट्याई दिएमा मेरो मञ्जुर छ। अन्त्यमा दुःख लाग्छ, उहाँले खाडी खन्दा, रुख, ढाल्ना दिवाल लगाउँदा, यता अमिन सँधियार र गाउँ समाज केही राख्नु भएन। धेरै दिनदेखि विवादमा रहेको जग्गामा यति दूतो नोकसानि पुर्‍याउनुभयो। मलाई मेरो क्षतिपूर्तिसहित तपाइहरूकै विवेकले न्याय दिलाई दिनुहुन विनम्र अनुरोध गर्दछु। तपाईंहरूको निर्णयमै मेरो मञ्जुरी हुनेछ। नापीमा लामो राजस्व म व्यहोर्ने छु। धन्यवाद।

अञ्जना ढुंगाना

अञ्जना ढुंगाना, अनारमनी-५, भापा

प्रेस विज्ञप्ति

जग्गाको विषयलाई लिएर केही दिनदेखि पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिकामा म र मेरो बुबाको नाम जोडेर अञ्जना ढुंगाना मेडमले १३ कठ्ठा जमिन कब्जा गरेको भन्ने गम्भीर तथा निराधार आरोप लगाएको विषयले मेरो ध्यानाकर्षण भएको छ।

विगत केही वर्षदेखि म रुची शिवाकोटीको किता नं. १७२ र किता नं. ५४८मा पर्ने जमिनमा विरूवा लगाएर उल्टै जयनारायण ढुंगाना सरले करिब २ कठ्ठा ६ धुर जमिन हड्पेको र पटक-पटक सीमा विवादको अन्त्य गर्नका लागि अमिन ल्याई जमिनको नाप गर्न जयनारायण ढुंगाना सरलाई बोलाउँदा उहाँ नआई सहयोगीलाई पठाएर आलटाल गर्दै सीमानाको विवाद समाधान गर्न नचाहेको हो। तर, पछिल्लो समय विभिन्न सञ्चारमाध्यममा उल्टै गुहार माग्दै आफ्नो गल्ती लुकाउन गरिएको प्रयास आफैमा हास्यास्पद छ। विभिन्न न्यायिक निकायमा न्याय मान्न जाँदा समेत न्याय नपाएको भन्दै मेरो र मेरो बुबा ध्रुवकुमार शिवाकोटीको चरित्र हत्या गर्ने कुचेष्टा गरिएकोमा घोर आपत्ति छ।

ढुंगाना सरको परिवार अन्यायमा परेको भए अदालतको ढोकासम्म पुगेर कोही पनि फर्कदैन। यहाँबाट स्पष्ट हुन्छ कि अन्यायमा उहाँहरू होइन हामी परेका छौं। मेरो जमिन मिचेर उल्टै विरूवा रोप्नु र सीमाना विवाद अन्त्य गर्नका लागि विगत ३० महिनादेखि पटक-पटक गरिएको प्रयासमा ढुंगाना सर स्वयम् नआउनु भएको र उहाँ मेरो बुबा समानको अभिभावकले अञ्जना मेडमको नाममा यस्तो गलत प्रचार किन गर्नुभयो ? म आश्चर्यमा परेकी छु। म आफ्नो स्वाभिमानको लागि सधैं अडिग छु।

तसर्थ यसै प्रेस विज्ञप्तिमार्फत आम सञ्चारकर्मी तथा अन्य सबै समुदायलाई उहाँद्वारा प्रचार गरिएको गलत कुराको भ्रममा नपर्न आग्रह गर्दछु। साथै पूर्वाञ्चल दैनिक पत्रिका लगायतका सञ्चारकर्मी मित्रलाई सत्यतथ्य बुभेर बास्तविक स्थलगत अध्ययन गरी समाचार प्रकाशन/प्रसारण गरिदिन हुन सादर अनुरोध गर्दछु।

रुची शिवाकोटी

बिर्तामोड-२, भापा

पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

सेवा आर्थिक
लाभका लागि होइन

जनताको सेवा गर्ने प्रतिबद्धतासहित निर्वाचनमा सहभागी भएका दल तथा उम्मेदवारहरूले निर्वाचित भएपछि तलबभत्ता लिनु नीति र अनुशासन विपरीत कार्य हो । संघीय शासन व्यवस्था अनुकूलका देशभरका हजारौं जनप्रतिनिधिले आफैं कानून बनाएर तलबभत्ता खान थालेपछि चौतर्फी आलोचना हुँदै आएको थियो । ‘डाडु-पन्थु हातमा लिएर’ जनताबाट बलात् असुलेको ‘कर’ बाट जनताका सेवक हुँ भन्नेहरूले नै तलब त्यो पनि आफैं निर्धारण गरेर बुभुल्नु गैरकानूनी समेत हो । यही कुरा पुष्टि भएको छ- सर्वोच्च अदालतको निर्णयबाट । सर्वोच्च अदालतका प्रधान न्यायाधीश चोलेन्द्र शम्शेर राणा, न्यायाधीशहरू दीपककुमार कार्की, केदारप्रसाद चालिसे, मीरा खड्का र हरिकृष्ण कार्कीको संवैधानिक इजलासले स्थानीय तहका पदाधिकारीले लिइरहेको पारिश्रमिक, तलब, सेवासुविधा सम्बन्धी कानून बदर गर्ने निर्णय गरेको हो ।

तीन तहमा विभक्त सरकारहरू यतिबेला कतिपय निर्णयहरू हचुवाका भरमा गरिरहेका छन् । त्यसैगरी प्रदेश सरकार पनि सविधानको मर्म र भावना विपरीत निर्णय गरेर विवादमा रहेका सर्वोच्चको निर्णयले देखाएको छ । उसले सविधानको धारा २२० को (८) र धारा २२७ सँग बाझिएका भन्दै प्रदेश सभाले लागू गरेको सुविधा पाउने ऐनका दफा ३ को अनुसूची बदर गरेको जनाइएको छ । सर्वोच्चमा गत भदौ १ गते अधिवक्ता लोकेन्द्रबहादुर ओलीद्वारा दायर गरिएको रिटको सुनुवाई गर्दै सर्वोच्चले आम नेपालीको भावनाको सम्मान गर्नुका साथै राजनीति पेशा होइन भन्ने पुष्टि गरेको छ । संघीय सरकार स्वयम् दुई तिहाईको भएको र स्थानीय एवम् प्रदेश सभामा पनि सत्तापट्ट दलकै वर्चस्व रहेका कारण सविधानका धारा उपधाराको आफू अनुकूल व्याख्या र व्यवहार गरिँदै आएको सम्बन्धमा सर्वोच्चको फैसलाले देश र जनताप्रति भने न्याय गरेको छ ।

देशका सात वटामध्ये १ नम्बर बाहेकका सबै प्रदेशहरूले जनप्रतिनिधिहरूलाई तलब, भत्ता र सेवासुविधा प्रदान गर्न पाउने ऐन जारी गरेर लागू गरेको थियो । त्यसै अनुसार सबै जनप्रतिनिधिले निजामति राष्ट्रसेवक कर्मचारी सरह सेवासुविधा लिँदै आएका थिए जसका कारण राज्यको ढुकुटी अपचलन भएको, विकास, निर्माणका काम प्रभावित भएको, जनसेवकहरू मालिक हुन थालेको टिप्पणी हुन थालेको थियो । ऐन बनाएर सेवासुविधा नलिएको भनिएको १ नम्बर प्रदेशभित्रको भूभाग जिल्लामा पनि दशौं खर्च वापत मात्र त्रिसष्टी लाख रुपैयाँ जनप्रतिनिधिले लिएका छन् । बिर्तामोड र कमल पालिकाका जनप्रतिनिधिहरूले भने दशौं खर्च नपाएकोले उनीहरू यो विवाद र आलोचनाबाट जोगिएका छन् र जनप्रतिनिधिको मर्यादा जोगाएका छन् ।

राजनीति पेशा होइन, जनताप्रति निःस्वार्थ भावले गरिने सेवा हो । स्वार्थबस गरिने कार्य सेवा होइन व्यवसाय हो । सेवाभावले गरिने कार्यले आर्थिक लाभ दिँदैन । त्यसैले सेवा र व्यवसाय विपरीत ‘ध्रुव’ हुन् जसको मेल सम्भव छैन । यसकारण पनि जनप्रतिनिधि हुन चाहना राख्नेले के-कति प्राप्त गर्न सकिन्छ भनेर होइन के-कति दिन सकिन्छ भन्ने चिन्तन गर्नुपर्दछ । यही अवस्थामा सर्वोच्चले जनप्रतिनिधि र पारिश्रमिकका विषयमा गरेको निर्णय स्वागतयोग्यभन्दा माथि उदाहरणीय बन्न पुगेको छ । यसले जनताको सर्वोच्चताको सम्मान गरेको छ र नेपाली जनतामा आशाको सञ्चार गराएको छ ।

पूर्णबहादुर खड्वाल

.....
सही तरिकाले
गुणस्तर र
उपलब्धि हासिल
गर्नुछ र एकरूपता
ल्याउनुछ भने सवै
विद्यालयको
पाठ्यपुस्तकमा
एकरूपता ल्याउनु
जरुरी छ । नेपालको
विशिष्टता र
पहिचानलाई अक्षुण्ण
राख्न नेपाली
भाषालाई
पठनपाठनको
अनिवार्य
माध्यम बनाउन
आवश्यक छ ।
.....

पछिल्लो समय सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर खस्केको चिन्ता सर्वत्र देखिएको छ । अनि भोगिँदै पनि छ । किन राम्रो गर्न सकिएन भन्ने प्रश्न शैक्षिक वृत्तको टाउको दुखाईको विषय बनेको छ । अभिभावक पनि अलमलमा नै छन् । सामुदायिकभन्दा संस्थागत नै राम्रो भन्दै महँगो शुल्क तिरेर संस्थागततिर आफूना बालबच्चालाई पढाई रहेका छन् । यसो हुनु र गरिनु बाध्यता रहेको कतिपय अभिभावकको बुझाई रहेको छ ।

सामुदायिकमा अंग्रेजी नै पढाई हुँदैन भनेर अंग्रेजी मोहले संस्थागततिर बिद्यार्थी पढाउने मोह एकातिर देखियो भने सामुदायिकभन्दा संस्थागतमा बढी नियमितता, जिम्मेवारीपन र गुणस्तरीय शिक्षा भएकोले

आकर्षण बढेको अर्को थरी अभिभावकको बुझाई रहेको देखिन्छ ।

तर, सामुदायिक र संस्थागतमा भाषाकै फरकपनले, नियमितता, आचारण र गुणस्तरीयताकै कारणले रोजाई र बुझाई फरक भएको हो ? कुरोको चुरोमा हामी कोही पुग्न सकेनौं । गुणस्तर रोज्ने अभिभावक पनि गहिर्दाईमा पुग्न सकेनौं । अनि सामुदायिकको गुणस्तर खस्क्यो र विद्यार्थी संख्या घट्यो भनेर अंग्रेजी माध्यमको पठनपाठन रोज्नेहरू पनि रणभुल्लमा नै रह्यौं । देखिएको कुरा के हो भने सामुदायिकमा विद्यार्थी टिकाउन विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन शुरु गर्ने केही विद्यालय र यसका सरोकारवालाहरूको सपना पनि २,४ वर्षको अनुभवमै चिन्ताको विषय बन्दै गएको छ ।

यता भाषाको सन्दर्भमा हेर्ने हो भने सामुदायिकमा विद्यार्थी टिकाउन विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमको

शिक्षण शुरु गरेका छन् । तर, अधिकांश विद्यालयको गुणस्तर अंग्रेजी भएकै कारणले पनि सन्तोषजनक देखिएको छैन । केही सामुदायिक अंग्रेजी माध्यमको कारणले राम्रो देखिए पनि बालकक्षादेखि कक्षा १० सम्म अंग्रेजी माध्यम नै बनाइएका विद्यालय न्यून छन् । माथिल्लो कक्षाबाट विद्यार्थी छनौट गरी भर्ना गराइएका विद्यार्थीको नतिजा नै अपेक्षित राम्रो देखिएको छ । बुझाई, सोचाई, गराई र वातावरणीय तादात्म्य नभएर नै शिक्षा कमजोर भएको होइन भन्ने सवालमा सरोकारवालाको बुझ्न नसकेको प्रष्टै छ । हामी विद्यार्थी, हामीलाई विगार्यो हाम्रो शैक्षिक रणनीतिले, जब कि अंग्रेजी भाषालाई सर्वेसाध्य ठान्यौं । संस्थागत यानेकी बोर्डिङ भने बित्तिकै अंग्रेजी नै जीवन ठान्ने प्रवृत्ति रह्यो आम अभिभावकमा । अंग्रेजी विना विश्वमै विकिँदैन भन्ने मानसिकता हावी भइदियो । हामीले यो बुझाई-बुझ्न जरुरी छ कि अहिले सामुदायिक होस् वा संस्थागतबाट, स्नातक तहमा पुगेको विद्यार्थीले नेपाली भाषा राम्ररी लेख्न र उच्चारण गर्न सक्दैन । दयाकै यति न त नभनी, तर ६० प्रतिशत भन्दा बढी नेपाली भाषी स्नातक विद्यार्थी मुल विषय

नेपाली नै अध्ययन गरेको भए पनि त्यही विषयमा कसरी कमजोर भयो ? यही हो नेपालीमा अव्वल ? सामान्यतयः नेपाली लेखनमा अक्षरको बनोट, हिज्जे, ह्रस्वदीर्घ र व्याकरणमा नै अत्यन्त कमजोर कसरी भयो स्नातकको विद्यार्थी ? के अंग्रेजी मात्र पढेर वा अंग्रेजी माध्यमबाट नपढेरै हो ? चिन्ताको विषय हो यो । यस कुराको पुष्टि हामीले हाम्रै परिवारका धेरै जसो स्नातक परिवारबाट पनि प्रष्ट बुझ्न सक्छौं टाढा जानै पर्दैन ।

त्यसो भए सामुदायिक विद्यालय, आम नागरिकले बुझ्ने भाषामा ‘नेपाली स्कूल’ मा पढेको विद्यार्थी नेपालीमा अव्वल हुनुपर्ने होइन र ? हामी शिक्षासंग प्रत्यक्ष जोडिएका शिक्षासंग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने अभिभावकहरू छौं भने कक्षा १० मै पढ्ने विद्यार्थीको नेपाली विषयको सर्वपक्षीय ज्ञान (त्यस तहमा प्राप्त गर्नुपर्ने विषयगत ज्ञान र उपलब्धि, उद्देश्य) कति छ भनेर मापन गर्न सक्छौं । निश्चय नै नेपालीमै कमजोर

रहेको पाउँछौं । खै त, त्यसो भए नेपाली स्कूलमा नेपाली विषयमा अव्वल भएर अंग्रेजीमा मात्र कमजोर हुनुपर्ने थियो नि किन भएन ? सामाजिक वा विज्ञान वा गणित विषयमा कमजोर भएको हो ? उसले थोरै जीपीए प्राप्त गर्नुमा भाषिक अन्तर नै कारण होला त ?

दश वर्षसम्म हाम्रा विद्यार्थीले सामुदायिकमा नेपाली माध्यमवाटै पढे, शिक्षकले पढायौं तर नतिजा देख्यौं नि ? के सन्तोषजनक रह्यो त ? पक्कै औषत नतिजा पनि आउन सकेन । हो, अब गुणस्तरलाई केमा र कसरी मापन गरौं ? सिकाईमा अंग्रेजी माध्यम नै नभए वा भएर यति दुलो फरक भयो ? त्यसैले हामीले अंग्रेजी माध्यमको शिक्षण शुरु गरेका छौं ? सामुदायिकतिर किन यति धेरै चितृष्णा बढ्यो ? संस्थागतमा अंग्रेजी भएर नै सबै विद्यार्थी अव्वल भए ? अब शिक्षाका सरोकारवाला पक्षले गम्भीरताकासाथ सोच्नैपर्छ । विद्यार्थीको आकर्षण बढाउन कनिकुथि सामुदायिकमा शुरु गरिएको अंग्रेजी माध्यमको पठनपाठनले कति गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ला ? गरिरहेको छ ? एकपटक सबैले सोच्ने हो कि ?

के हाम्रो शैक्षिक नीति मै कमजोरी त छैन ? वा

सामुदायिकले संस्थागतको जस्तो नियमितता र लगनशीलताको वातावरण दिन सकेनन् ? हुने खानेले मात्र होइन हुँदा खानेले समेत किन बालबालिकालाई संस्थागततिर लखेट्दैछन् ? यी दुई किसिमका संस्थाबीच एउटै पाठ्यक्रम भए पनि भाषागत उल्लंघन स्वरूप पाठ्यपुस्तक किन अन्तर गर्‍यो ? जहाँ दुईथरीका विद्यार्थीबीच नै मनोवैज्ञानिक असर पार्ने काम हामीले गर्दैछौं ।

राज्यले शैक्षिक गुणस्तरका कुरा गर्नु वेकार छ । संस्थागत र सामुदायिकबीच गुणस्तरको खाडल फराकिलो पार्ने काम पनि राज्यले नै गरेको छ । अब सामुदायिक विद्यालयको कमजोरी होइन, गुणस्तर विभिन्न कुरामा राज्यले नै जिम्मेवारी लिनुपर्छ । सामुदायिकमा अध्ययन गर्नेले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तयार पारेको पाठ्यक्रम र यसको आधारमा जनक शिक्षाले प्रकाशन गरेको नेपाली भाषाका सीमित पाठ्यपुस्तक पढ्नुपर्ने बाध्यता छ । उता त्यही पाठ्यक्रमको आधारमा निजी प्रकाशनद्वारा प्रकाशित रंगीविरंगी पाठ्यपुस्तक पठनपाठन गराइन्छ संस्थागतमा । यतिमात्र होइन कतिपय संस्थागतले त विदेशी पाठ्यक्रमका पाठ्यपुस्तक समेत निर्वाध रुपमा अध्यापन गराइरहेको छन् ।

सही तरिकाले गुणस्तर र उपलब्धि हासिल गर्नुछ र एकरूपता ल्याउनुछ भने सवै विद्यालयको पाठ्यपुस्तकमा एकरूपता ल्याउनु जरुरी छ । नेपालको विशिष्टता र पहिचानलाई अक्षुण्ण राख्न नेपाली भाषालाई पठनपाठनको अनिवार्य माध्यम बनाउन आवश्यक छ । अंग्रेजी लगायतका विषयलाई ऐच्छिक विषयका रुपमा अध्यापन गराउन सकिँदैन र ? अंग्रेजी भाषालाई मातृभाषा मान्ने वाहेक विश्वका जति पनि विकसित मुलुक छन्, त्यहाँ आफ्नै मातृभाषामा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरिएको छैन र ? हामीले देखेका छौं र देख्यौं पनि विद्याका प्रतिष्ठित व्यक्ति पनि देश-देशान्तर गर्दा आफ्नै मातृभाषा नै प्रयोग गरिरहेका छन् ।

विश्वमै उनीहरूको प्रतिष्ठा छ, अनि विकासको चरमचुलीमा पनि पुगेका छन् । आखिर अंग्रेजी मोहले मात्र यति भएको हो कि शिक्षामा नैतिकता र व्यवसायिकताको पाठ सिकाइनुपर्दो रहेछ ? भाषा नै विकासको पर्याय हो ? राष्ट्रिय भाषालाई कमजोर बनाएर विदेशी भाषाको शिक्षा आर्जन गर्ने अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा र शिक्षामा भाषाको माध्यमलाई वहाना बनाएर गरिने व्यापारिक शिक्षाले समृद्ध समाजको परिकल्पना असम्भव छ । गुणस्तरीय शिक्षाको लागि राष्ट्रिय भाषाको माध्यमवाटै पनि प्रगति सम्भव छ, यदि हामीमा नैतिकता, नियमितता र राष्ट्रियता छ भने । तर, नेपाली भाषामा हामी अव्वल भएर नै अंग्रेजी मोहतिर निश्चय नै लागेको होइन । यो मोहले मात्र शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सकिदैन ।

pkatuwal2023@gmail.com

पाउडर दूध आयात नहुँदा डेरी उद्योगहरू संकटमा

प्रल्हाद बाहाल

दूधलाई पूर्ण भोजनका रुपमा लिइन्छ । मानिसको जन्मने बेलाको प्रथम आहार दूध नै हो । जन्मेको ६ महिनासम्म मानिसलाई दूध मात्र दिइन्छ । दूध मानिसको जीवनको महत्वपूर्ण खाद्य बस्तु हो । जन्मेको दिनदेखि मर्नेबेलासम्म र मरिसकेपछि पनि हाम्रो संस्कारको लागि दूधको आवश्यकता पर्दछ ।

विश्व इतिहास हेर्दा पनि जो जति विश्व प्रख्यात भए ती अधिकांश शाकाहारी र तिनले विशेषगरी दूध सेवनलाई महत्व दिने कुराको पुष्टि भइसकेको छ । गौतम बुद्धदेखि महात्मा गान्धी र वर्तमान भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीसम्म सबैले दूधलाई प्राथमिकताका साथ लिने गरेको पाइन्छ । वैज्ञानिकहरूले समेत दूध सेवन गर्दा मानिसको दिमागमा सकारात्मक सोचको विकास हुने र दिमाग तेजिलो बन्ने कुरालाई पुष्टि गरिसकेका छन् । जापान, कोरिया र चीनजस्ता विकसित देशहरूमा बालबालिकालाई दूध सेवन अनिवार्य गरिएको छ । त्यसकारण त्यहाँका बालबालिकाहरूको दिमाग तेज छ र त विश्वमा हरेक कुरामा उनीहरू अग्रपंक्तिमा आउन सक्षम भएका हुन् ।

यसरी हेर्दा यस्तो महत्वपूर्ण क्षेत्रका बारेमा सबैलाई जान्ने र सिकने इच्छा हुन्छ । नेपालमा दूध क्षेत्रको इतिहास यस प्रकार रहेको पाइन्छ ।

१९१७ : राणकालमा युरोपबाट गाई आयात
१९५२ : पशु विकास शाखा स्थापना
१९५२ : चीज उत्पादन केन्द्र रसुवाको स्थापना

१९५३ : सानो दूध प्रशोधन कारखाना स्थापना, टुमाल, काभ्रे ।
१९५४ : कृषि विभागमा दूध विकास शाखा स्थापना
१९५५ : दूध विकास आयोग गठन
१९५६ : केन्द्रीय दूध प्रशोधन कारखाना (५०० लि/घन्टा क्षमता) लैनचौरमा स्थापना
१९६२ : दूध विकास आयोग दूध विकास बोर्डमा परिणत
१९६६ : पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य विभागको स्थापना
१९६९ : दूध विकास संस्थानको स्थापना
१९७० : निजी डेरी उद्यमीहरूको आगमन
१९७३-१९८० : विराटनगर, हेटौँडा, काठमाडौँ र पोखरामा दूध वितरण आयोजना स्थापना
१९८० : दूध उत्पादक संस्था/सहकारी संस्थाको सुरुवात
१९९२ : राष्ट्रिय दूध विकास बोर्डको स्थापना
१९९५ : विराटनगरमा धुलो दूध कारखाना शुरु
२००८-२००९: पोखरा र चितवनमा निजी क्षेत्रबाट धुलो दूध कारखाना स्थापना

यस क्षेत्रले पुर्‍याएको योगदानहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

करिव दैनिक ५ करोड रुपैयाँ शहरबाट गाउँमा नगद प्रवाह भइरहेको छ ।
२० हजारले प्रत्यक्ष उद्योग तहमा रोजगारी पाइरहेका छन् ।
करिव ५ लाख किसानले प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपमा रोजगारी सिर्जना गरेको अवस्था छ ।
विदेशी अयातित दूध तथा दूध पदार्थसँग प्रतिस्पर्धा गरी स्वदेशी उत्पादनको संरक्षण गर्न सफल भएको पाइन्छ ।
अर्थानिक खेतीको प्रमुख हिस्साको रुपमा रहेको छ ।
कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा दूध क्षेत्रको योगदान ९५ रहेको छ ।
८०% आत्मनिर्भर भइ अब केही वर्षमा पूर्ण आत्मनिर्भर उन्मुख भएको छ ।
निजी क्षेत्रमा मात्र करिब ३० अर्बको लगानी रहेको छ ।

वर्तमान अवस्थामा नेपालको दूध सम्बन्धी जानकारी

दैनिक ६२ लाख ५० हजार मे. टन दूध उत्पादन ।

कूल उत्पादनको १७% औपचारिक क्षेत्रमा (दैनिक १० लाख ६२ हजार पाँच सय लिटर दूध प्याकेजिङ र लेबलिङ भइ बजारमा आउँछ ।)
कूल उत्पादनको ३३% औपचारिक क्षेत्रमा (दैनिक २० लाख ६२ हजार पाँच सय लिटर दूध खुल्ला रुपमा बजारमा आउँछ ।)
कूल उत्पादनको बाँकी ५०% किसान स्वयंले उपभोग गर्दछन् । (दैनिक ३१ लाख २५ हजार लिटर दूध कृषकले खपत गर्दछन् ।)
दूध संकलनका लागि देशभर करिब २ हजार दुग्ध सहकारी र करिब पाँच सय निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित छन् ।
साना ठूला गरी करिब एक हजार वटा डेरी उद्योग छन् भने करिब पाँच हजार वटा साना तथा धेरैतु डेरी छन् ।
दूध क्षेत्रका चुनौतिहरू निम्नानुसार रहेका छन् :
औपचारिक क्षेत्रको बजार विस्तार हुन नसक्नु ।
आम किसानहरू शहरमुखी भइ गाउँ छोड्ने क्रम बढनाले दूध उत्पादन घट्दै जानु ।
विमा, भेटनरी, उच्च नश्लका गाईभैँसी, सस्तो व्यजदर, बजार आदिको व्यवस्था हुन नसक्दा नसक्दा उत्पादकहरू यस पेशाबाट पलायन हुनु ।
दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनु ।
विदेशी लगानी (एफडिआइ) दूध क्षेत्रमा भित्रिने खतरा रहिरहने ।
निर्वाहमुखी पशुपालनको निरन्तरता ।
पेशाप्रतिको सम्मान नहुनु ।
राज्यको नितिगत कुरामा उद्योगी र किसानमैत्री नहुनु ।
विदेशी लगानी (एफडिआइ) दूध क्षेत्रमा भित्रिने खतरा रहिरहने ।
निर्वाहमुखी पशुपालनको निरन्तरता ।
पेशाप्रतिको सम्मान नहुनु ।
राज्यको नितिगत कुरामा उद्योगी र किसानमैत्री नहुनु ।
दूध उत्पादनको लागत बढ्दै जानु ।
जनसंख्याको वृद्धिसँगै उत्पादन नबढ्नु ।
गुणस्तरमा समयानुसार विश्व बजारसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने गरी परिवर्तन नहुनु ।
उद्योगी र किसानको मनोबल नबढ्नु ।

दोश्रो पुस्ताको यो पेशाप्रति आकर्षण नहुनु ।
बैकले प्रदान गर्ने सस्तो व्याजदरको ऋणमा सबैखाले उद्योगी र किसानलाई सहजता नहुनु ।
लगानीकर्ताले सुरक्षाको अनुभुति गर्न नसक्नु ।
दूध क्षेत्रको भविष्य उज्ज्वल छ तर सरकारले बनाउने नीति नियम समयानुकूल नहुँदा यो क्षेत्र तहसनहस हुने अवस्थामा पुगेको छ । जस्तै: वर्तमान अवस्थामा देशभर पाउडर दूधको दुलो खाँचो छ । हिजो फोल दूध बढी भएर बिक्री नभएको अवस्था थियो । त्यसैले नुम्पे बेलामा विदेशबाट ल्याउने र बढी भएको बेला रोक्नुपर्नेमा सरकारले ठीक समयमा उचित निर्णय लिन नसक्दा यसवर्ष नेपालका डेरी उद्योगीहरू धुलो दूधको अभावमा ठूलै नोक्सानी खेप्न बाध्य भएका छन् । माग अनुसारको सामानमा ३०% सम्म कटौती गरेर बजार पठाउँदा बजार गुमाइरहेका छन् भने त्यो गुमेको बजारमा यहाँ पाइने विभिन्न विदेशी आयातित उत्पादनले बजार बिस्तार हुँदै गएको पाइन्छ । अब त्यो गुमेको बजार पुनः पाउन गाह्रो छ । वास्तवमा यसलाई सरोकार पक्ष र किसानका नेताहरूले कहिल्यै बुझेनन् । पाउडर दूध ल्याउने नहुने अडान गर्दै आजसम्म बजार गुमाउने कार्यमा हामी लाग्यौं । आज दूध तथा दूध पदार्थको माग हुँदा

पनि दिन नसक्दा भोलि त्यो माग रहँदैन ।
त्यसैले अहिले आवश्यक मात्रामा केही समयको लागि पाउडर दूधको आयात गराउँदा सबैको हित हुन्थ्यो तर त्यो कुरा नबुझ्दा ६ महिना केही फाइदा र ६ महिना घाटामा चल्ने यो डेरी उद्योग नै खतम भएको कुरा सम्बन्धित निकायले तत्काल बुझ्न आवश्यक छ । अझ पनि करीब २ महिना यो व्यवसायको सिजन छ । यसपटक बजारमा कुशे औशी, तिजजस्ता महान चाडपर्वमा ४ गुणा बढी खपत हुनेमा सामान पुर्‍याउन नसकेर बजार गुमाउन बाध्य पारियो । यस्तै तरिका हो भने यसपटकको तिहारमा पनि सामानको अभाव नै हुने निश्चित प्रायः छ । त्यसैले समयमा नै समस्याको पहिचान गरी पाउडर दूध आयातको लागि केही समय खोल्न आवश्यक देखिन्छ ।

शुभदीपावली, नेपाल सम्वत्, छलंगायत सबै चाडपर्वहरूमा सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूलाई स्वदेशी दूध तथा दूध पदार्थ उपभोग गरिदिनुहुन विनम्र अनुरोध गर्दछु । नेपाली स्वदेशी उत्पादन पूर्णरुपमा गुणस्तरीय भएको र यहाँहरूको आशा र भरोसालाई सदैव कायम राख्ने छौं पनि भन्न चाहन्छु ।

(दाहाल नेपाल डेरी एसोसिएशनका महासचिव हुन् ।)

देशभरका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह आन्दोलित

□ लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर, कात्तिक २। तीनै तहको सरकारले सामुदायिक वनको सबै रकम आफ्नो कोषमा ल्याउने गरी अतिरिक्त कर लगाउने कानूनी व्यवस्था गर्न लागेको भन्दै देशभरका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह आन्दोलित भएका छन् ।

कर तथा रोयल्टी शुल्क जस्ता कानूनहरु तर्जुमा गर्दा सरोकारवालाहरूसँग न्यूनतम रुपमा परामर्श तथा छलफल नगरिएको भन्दै महासंघ आन्दोलित बनेको हो । सरकारको यो प्रस्ताव संघीय भावना प्रतिकूल र सामुदायिक वन कार्यक्रम भावना विपरीत भएकाले अविम्व खारेजीको माग गरिएको छ । स्वयम्सेवी काम गरिरहेका सामुदायिक वनलाई वैज्ञानिक वन बनाउने नाममा करको बोभ थप्नु भनेको नेपालको संघीयतालाई कमजोर बनाउने खेल तथा सामुदायिक वन कार्यक्रमलाई असफल बनाउने खेल भएको निष्कर्ष महासंघको रहेको छ ।

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमाथि संघ र प्रदेश सरकारले वन तथा अर्थ सम्बन्धी विभिन्न नयाँ कानूनहरु तर्जुमा गर्ने क्रममा कर तथा गैरकर राजस्व लिने गरी नेपाल सरकार गरेको नयाँ व्यवस्था प्रस्ताव सामुदायिक वन समूहको योगदानको अवमूल्यन गरेको ठहर गर्दै महासंघले सबै प्रस्ताव खारेजीको माग गरेको हो ।

सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, नेपाल जिल्ला महासंघ भ्याले मेचीनगरमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरी समयमै समाधानका लागि सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको हो । जिल्ला महासंघ भापा अध्यक्ष वेदप्रकाश भण्डारीले सामुदायिक वनमा हालसम्म लगाइदै आएको पैदावर शुल्क र प्रस्ताव गरिएका सबै शुल्कहरु हटाउन, सामुदायिक वन

उपभोक्ता समूहले व्यापारिक प्रयोजनका लागि समूह बाहिर बिक्री गरेको काठ र दाउरामा प्राप्त गरेको रकमको १५ प्रतिशत वन पैदावर शुल्कको रुपमा संघीय विभाज्य कोषमा जम्मा हुने व्यवस्था गरी उक्त रकम संघीय, प्रदेश र स्थानीय तहले अन्तर सरकारी वित्तिय व्यवस्थापन ऐन २०७४ बमोजिम आपसमा बाँडफाँडको व्यवस्था गर्न माग गरे ।

एकै किसिमका करहरु संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा प्रस्ताव गरिएको छ र सरकारी निकायबीच यथेष्ट समन्वय नै नगरी जुन प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त विपरीत रहेको ठहर महासंघको छ । केही नेपाल ऐन संशोधन गर्न वनेको विधेयक, आर्थिक ऐन र तत्सम्बन्धी प्रदेश मार्फत प्रस्तावित विधेयकहरुमा संघीय सञ्चित र प्रदेश सञ्चित कोषमा १५/१५, प्रदेश सेवा शुल्क २, स्थानीय सरकारको सञ्चित कोषमा १०, मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ काठमा लाग्ने मूल्य अभिवृद्धि कर १३, आयकर ऐन २०५८ बमोजिम उपभोक्ता समूहको वचत रकममा आयकर २५ गरी कूल ८० प्रतिशत कर तिर्न बाध्यकारी अवस्था बनाएको महासंघले जनाएको छ ।

यसअघि मूल्य अभिवृद्धि कर १३ प्रतिशत मात्र थियो । नेपालको हरियाली वृद्धि तथा सामाजिक, आर्थिक सशक्तिकरण गर्न र समावेशी लोकतन्त्र स्थापना गर्न सुदृढीकरणमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह माथि संघ र प्रदेश सरकारले गरेको नाममा सास्ती दिएको अध्यक्ष भण्डारीको आरोप छ ।

अध्यक्ष भण्डारीले वन ऐन २०४९ को धारा ४३ को उपधारा १,२, र ३ बमोजिम सामुदायिक वनले प्राप्त गरेको स्वायत्त अधिकार माथि धावा बोल्ने, आक्रमण गर्ने, हस्तक्षेप गर्ने र नेपालको संविधान २०७२ ले प्रदान गरेको सामुदायिक अधिकारलाई समेत कुण्ठित गर्दै ल्याएको तेह्रौंो कर तत्काल खारेज नगरे जस्तो सुकै आन्दोलन गर्ने चेतावनी दिए । उनले सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुले प्राप्त गरेका हक, अधिकार र उपलब्धिहरु माथि आक्रमण तथा हस्तक्षेप र तेह्रौंो करको मारमा समूहहरुलाई बाध्यकारी अवस्थामा पुर्याएको भन्दै तत्काल यसलाई सच्याउन समेत माग गरे ।

उनले वन विकास गुन्व्योजना २०४७ तथा वन

ऐन २०४९ को व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय वन उपभोक्ता समूहहरुले सामुदायिक वनको माध्यमबाट हैसियत विग्रएका वन र खाली जग्गा जमिनलाई सामुदायिक वनको रुपमा व्यवस्थापन गरेको कारण मरुभूमितर्फ उन्मुख वन क्षेत्रहरुलाई हराभरा बनाई नेपालको लगभग ४५ प्रतिशत क्षेत्रलाई हराभरासहितको वनक्षेत्र बनाउन सफल भएको दावी गरे ।

देशको गरिवी निवारणमा सामुदायिक वनको योगदान ४ प्रतिशत, वन विनासमा योगदान ३८ प्रतिशत रहेको भन्दै उनले सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले सामुदायिक वनबाट प्राप्त हुने रकमबाट वन तथा वातावरण र जैविक विविधताको संरक्षण, वन उद्यमको विकास रोजगारी सिर्जना र गरीबी न्यूनीकरणमा, आधारभूत सामुदायिक विकास शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक, खानेपानी, विद्युत् विस्तार कृषि तथा खाद्य सुरक्षा आदिमा उल्लेखनिय योगदान गर्दै आएको जानकारी दिए ।

उपभोक्ता समूहले आफ्नो सम्पूर्ण आम्दानीको २५ प्रतिशत वन विकास, ३५ प्रतिशत गरीब तथा विपन्न वर्गको जीविकोपार्जन र ४० प्रतिशत सामाजिक विकासमा खर्च गर्दै आएको अध्यक्ष भण्डारीको भनाई छ । महासंघले सामुदायिक वनमाथिको आक्रमण बन्द गर्नुपर्ने, सामुदायिक वनलाई करको मारमा पार्न नपाईने, सामुदायिक वन माथिको हस्तक्षेप तत्काल बन्द गर्नुपर्ने, तेह्रौंो कर फिर्ता गर्नुपर्ने, नेपालको संविधान २०७२ ले प्रदान गरेको सामुदायिक अधिकारको कार्यान्वयन गर्नुपर्ने तथा प्राकृतिक स्रोत र वित्तीय व्यवस्थापन आयोग मार्फत गरेको एकद्वार प्रणाली लागू गर्नुपर्ने माग समेत सरकारसँग अघि सारेको छ र समयमै आफ्ना मागप्रति सुनुवाई नभए वा सरकारले सम्बोधन नगरे जस्तोसुकै आन्दोलन गर्ने महासंघ तयार रहेको जनाइएको छ ।

शिवसताक्षीका होटल व्यवसायी संगठित

फिलिफिले, कात्तिक २। पर्यटन भ्रमण वर्ष सन् २०२० लाई सफल बनाउन भापाको शिवसताक्षी नगरमा वर्षौदेखि होटल व्यवसाय गर्दै आएका व्यवसायीहरु संगठित भएका छन् ।

शिवसताक्षी नगरमा रहेका पर्यटकीय क्षेत्रमा आउने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकलाई आवास भोजन सहज लगायतका सेवा दिने हेतुले नगरका होटल व्यवसायीहरु संगठित भएको होटल शितलका सञ्चालक सीता सुनुवारले बताएकी छन् ।

होटल व्यावसायीले आफ्नो व्यवसायलाई स्वच्छ, मर्यादित र उदाहरणीय बनाउन आफूहरु एकजुट भएको बताएका छन् । होटलभित्र अवाञ्छित गतिविधि हुन सक्छ, सुरक्षाका दृष्टीकोणले पनि होटल खतरामा रहेको भन्दै त्यसलाई रोक्न व्यवसायी एक हुनुको विकल्प नरहेको व्यवसायीले बताएका छन् ।

नगरको धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल होमखामा नगरका व्यवसायीहरु भेला भई संगठित भएको बताइएको छ । भेलाबाट योगेश लिङ्देनको संयोजकत्वमा ११ जना तदर्थ समिति समेत गठन भएको छ ।

नवगठित तदर्थ समितिको सदस्य सचिवमा दाताराम बिष्ट रहेका छन् भने सदस्यहरुमा सीता सुनुवार, सानु गिरी, सुवास लिम्बू, तुला बोखिम, नगेन्द्र रिजाल, चन्द्रकला राई, सम्फना शाक्य, कुमार इजम र यादव ढकाल चयन भएका छन् ।

शिवसताक्षी होटल व्यवसायी संघलाई कानूनतः पूर्णता दिनको लागि भुवन प्रधानको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय विधान मस्यौदा समिति समेत गठन भएको छ । नवगठित शिवसताक्षी होटल व्यवसायी संघले सब कानूनी प्रक्रिया पूरा गरी निकट भविष्यमा संघलाई औपचारिकता दिइने तदर्थ समितिका समितिका सदस्य तुला बोखिमले बताए ।

कार्यक्रममा शिवसताक्षी नगरपालिका वडा नम्बर ७ का अध्यक्ष नवीन इजमले हेरक व्यवसाय संगठित नभएसम्म व्यवसायमा विभिन्न बाधा अवरोध आउन सक्ने भन्दै हेरक क्षेत्रका व्यवसायमा नगरका व्यवसायीहरु भेला भई आवश्यकता रहेको बताए । हाल नगरमा साना ठूला गरी दुई सयभन्दा बढी होटल सञ्चालनमा रहेका छन् ।

पत्रिका समयमा पाउनु भएको छैन ?

सो. ९८०७९१०२२२ पत्रिकाको ग्राहक शुल्क भुक्तानी गर्नलाई निम्न नं. मा सम्पर्क गर्नुहोस् ।

मोटा व्यक्तिको फोक्सोमा बोसो जमेको पाइयो : अनुसन्धान

भापा, कात्तिक २। अधिक तौल भएका र मोटा व्यक्तिहरुको फोक्सोमा पहिलो पटक बोसो जस्तो तन्तु पाइएको छ । अस्ट्रेलियाका अनुसन्धानकर्ताहरुले ५२ जना मानिसहरुको फोक्सोको विश्लेषण गरेका थिए । त्यसक्रममा शरीरको तौल अनुपातमा ती व्यक्तिहरुको फोक्सोमा बोसो बढेको पाइयो । उनीहरुले भनेका छन्- बढी तौल हुने र मोटा व्यक्तिहरुमा दमको जोखिम किन बढी हुन्छ भन्ने जवाफ यो अध्ययनबाट मिल्न सक्छ ।

फोक्सो विज्ञहरुले भनेका छन्- त्यस्तो जोखिम घटाउँदा कम हुन जान्छ कि जडिन भनेर अध्ययन गर्नु रोचक हुनेछ । युरोपियन रेस्पिरेटोरी जर्नलमा प्रकाशित उक्त अनुसन्धानपत्रका अनुसार मृत्पृश्चात अनुसन्धानका लागि उपलब्ध गराइएका फोक्सोहरुको

अध्ययन वैज्ञानिकहरुले गरेका थिए । ती नमूनाहरुमध्ये १५ जनामा दम देखिएको थिएन, २१ जनामा दम थियो । तर, उनीहरुको अर्कै कारणले निधन भएको थियो भने १६ जनामा कुनै पनि रोग देखिएको थिएन । अनुसन्धानकर्ताहरुले एडिपोज भनिने बोसो फोक्सोका ससाना वायु नलीका भित्ताहरुमा पाइएको र मोटा मानिसहरुमा त्यो बढी पाइएको बताएका छन् । वैज्ञानिकहरुले अनुसन्धानका लागि पाएका फोक्सोका १४ सय वटा एअरवेजहरुको अध्ययन रङ प्रयोग गरेर गरेका थिए ।

अनुसन्धानकर्ताहरुले शरीरको तौल अनुपात बढी भएकाहरुको फोक्सोका वायुमार्गहरुस्थित भित्ताका तन्तुहरुमा बोसोयुक्त कुराहरु पाएका थिए । उनीहरु भन्छन्- बोसो बढ्नाले वायुमार्गहरुका संरचनामा परिवर्तन ल्याउँछ र फोक्सो सुनिन्छ । त्यसका

एकजना सहप्राध्यापक डा. पिटर नोबले भने- 'बढी तौल हुनु वा मोटो हुनु भनेको दम हुनु वा दम हुने संकेतसँग जोडिएको हुन्छ ।'

अनुसन्धानकर्ताहरुले वायु नलीमा बोसो जमेपछि वायु प्रवाह कम हुन जाने र त्यसका कारण दमको लक्षण बढ्ने कुरा विश्लेषण गर्न सकिने जनाएका छन् । उनीहरुको अध्ययनले अर्को तत्वले पनि त्यसमा भूमिका खेल्नरहेको भन्ने सुझाएको छ ।

कतिपय वैज्ञानिकहरुले भने यसबारे थप अध्ययन आवश्यक रहेको बताएका छन् । ब्रिटिस थोरासिक सोसाइटीकी विज्ञान समितिकी अध्यक्ष एलिजावेथ सापेले पहिलो पटक यो अनुसन्धानले शरीरको तौलको असर फोक्सोका वायुमार्गहरुमा रहेको देखाएको बताइन् । उनले यो सानो अध्ययन भएकाले यसलाई विस्तृत रूपमा थप अध्ययन गरिनुपर्नेमा जोड दिइन् ।

होटल तु-बिक्रीमा

बिर्तामोडस्थित बी एण्ड सी हस्पिटल अगाडि अति चालू अवस्थामा

रहेको म:म: हाउस तथा सेकुवा कर्नर बिक्रीमा छ ।

सम्पर्क. ९८१४९९७८८७

कर्मचारी तु-आवश्यकता

एक प्रतिष्ठित होटलका लागि निम्न कर्मचारी आवश्यकता परेको हुँदा इच्छुक, दक्ष व्यक्तिहरुले तु-सम्पर्क गर्नुहोला ।

कुक्: २ जना

किचन हेल्पर- २ जना

सम्पर्क. ९८०७९९३१७७

सेफ्टी ट्याङ्की सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला ।

भापा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

बिर्तामोड, भापा

सम्पर्क राजकुमार श्रेष्ठ

९८४८२३४८२७/९८०६०९०८९०/ ०२३-४४४३४४ अफिस सम्पर्क: ०२३-४४६००४

भापाको सबैभन्दा ठूलो ट्याकुम सिस्टमको ट्यांकीबाट सफाई गरिन्छ ।

मोबाइल : ९८३८६४६००४

बिर्तामोड नगरपालिकाको अनुरोध

- चाडबाडको समयमा हुनसक्ने घटनाबारे बेलेमा सचेत बनी । घरबाहिर निस्कँदा राम्रोसँग तालाबाधी लगाएर मात्र निस्कौ । टोल समाजमा हुनसक्ने सम्भावित विपत्तिबारे बेलेमा सचेतनता अपनाऔ । कुनै घटना, दुर्घटना भएमा बेलेमा प्रहरीमा खबर गरौ ।
- चाडबाडको बेला खानपिनमा विशेष ध्यान दिऔ । आफ्नो स्वास्थ्य र सुरक्षा प्रति सजगता अपनाऔ ।
- बजार क्षेत्रको सुन्दरताको छ्याल गरौ । जथाभावी फोहर मैला नगरौ । फोहर मैलाको बर्गिकरण गरेर नगरपालिका फोहर उठाउन आउने गाडीको जिम्मा लगाऔ । जथाभावी फोहर नफ्यालौ ।
- खाद्य सामग्रीको खरिद बिक्रीमा विशेषरूपमा सजग बनी । बस्तुको वास्तविक मूल्यमा खरिद बिक्री गरौ । मूल्य सूची राखौ । बस्तुको खरिद गर्दा मूल्य सूची हेरेर खरिद गर्ने प्रचलन चलाऔ । जथाभावी गरेर बढी मूल्य लिएको पाइएमा अथवा अखाद्य बस्तुको बिक्री भइरहेको पाइएमा प्रहरी, प्रशासनमा खबर गरौ ।

श्री सार्वजनिक दुर्गा पूजा समिति भद्रपुर-६ (बंगाली ढोल) भापाको यथार्थ आय-त्यय सार्वजनिक

आम्नायी	रकम	खर्च	रकम
१। भापा सञ्चालन	१,७९,७९१।-	१। पण्डाल/साईंटिड २। भापा (डाक) ३। मुर्ति न्याउने खर्च ४। रीखड छपाई ५। पण्डित ६। पुजा सामग्री खरिद ७। पुजा खर्च ८। आरती कार्यक्रम ९। बिचडी (प्रसाद) १०। विविध ११। मुर्ति चिसार्जन	७०,०००।- १,८९,००।- ४,४४,४०।- ३,१४०।- ८,९००।- १४,९८४।- ३०,३३४।- २,७७०।- ८,८०५।- ७,७७०।- ७,६८०।- १,६८,९६४।- २८,२६।-
जम्मा	१,७९,७९१।-		१,७९,७९१।-

नोट :
दुर्गा भगवानको मुर्ति सेटवाता चेतन मण्डलबाट प्राप्त भयो ।

अर्जुनधारा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

शनिश्चरे, भापा
१ नं. प्रदेश, नेपाल

- अर्जुनधारा नगरपालिकामा यस आर्थिक वर्षदेखि घरजग्गा भएको स्थानमा मूल्यांकनका आधारमा सम्पत्ति कर र बाँकी जग्गामा मूल्यांकनकै आधारमा मालपोत कर लिइन्छ । सो कर आफूलाई पायकपर्ने वडामा जग्गाधनीपूजा, नागरिकता प्रमाणपत्र, घर सम्पन्न समानपत्र (पक्की), घर धुरी भएको रसिद (कच्ची)का प्रमाणपत्र लिएर वडामा सम्पत्ति कर/मालपोते तिर्न सकिन्छ ।
- पसल/व्यवसाय/उद्योगहरु आ-आफ्नो वडामा अनिवार्य दर्ता गरौ/नविकरण गरौ ।
- घर धनीले बहालमा लगाएका कोठाहरु/जग्गाहरुको बहाल कर आ-आफ्नो वडामा अनिवार्य तिर्न ।

- डेनजनी आचार्य : सूचना अधिकारी

गुणस्तरीय कृषि सहकारीको सभा

बिर्तामोड, कात्तिक २। गुणस्तरीय कृषि सहकारी संस्था बिर्तामोड-१ को चौथो वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न भएको छ । संस्थाका अध्यक्ष गुरुप्रसाद अधिकारीको अध्यक्षता तथा बिर्तामोड-१ का वडाध्यक्ष अग्निप्रसाद पाण्डेको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रममा संस्थाका उपाध्यक्ष राजेन्द्रप्रसाद खरेलले स्वागत गरेका थिए । कार्यक्रममा बिर्तामोड नगरपालिकाका सहकारी निरीक्षक डिल्ली दाहाल, वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघका अध्यक्ष धनबहादुर पड्याक लगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए ।

समितिको प्रतिवेदन, कर्जा लगानी असुली समितिका संयोजक राजेन्द्रप्रसाद खरेलले ऋण उपसमितिको प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । संस्थाको कूल शेयर पुँजी ४४ लाख १० हजार सात सय, निक्षेप ३२ लाख १३ हजार १३ रुपैयाँ, ऋण लगानी ७४ लाख ३७ हजार तीन सय सात, आम्दानी ११ लाख चार हजार पाँच सय १४ रुपैयाँ ८८ पैसा, खर्च आठ लाख ५३ हजार सात सय ८० रुपैयाँ ४६ पैसा, नाफा दुई लाख ५० हजार सात सय ३४ रुपैयाँ ४२ पैसा गरेको अध्यक्षको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । कार्यक्रमको सञ्चालन संस्थाका सचिव कर्णबहादुर पौडेलले गरेका थिए ।

बिर्तामोड सरसफाई १७१औँ हप्ता र देवकोटा पार्क सरसफाई

बिर्तामोड, कात्तिक २। स्वच्छता मेरो पहिचान, सफाईमा मेरो योगदान भन्ने नाराका साथ बिर्तामोड सरसफाई अभियानको १७१औँ थ्रंखला सम्पन्न भएको छ । विगत चार वर्षदेखि सरसफाई अभियानलाई देशव्यापी बनाउने अभियानमा संलग्न भरतपुर महानगरपालिकामा सरसफाईमा सक्रिय संस्था वें गुपको समेत सहभागितामा बिर्तामोडमा सचेतनामूलक सरसफाई कार्यक्रम गरिएको हो । बिर्तामोड नगरपालिकाका नगर प्रमुख धुवकुमार शिवाकोटीको प्रमुख आतिथ्य तथा वडा १ का अध्यक्ष अग्नि पाण्डेको अध्यक्षतामा

भएको कार्यक्रममा नगर अधिकृत पशुपति खतिवडा, वडा नं ५ का वडाध्यक्ष राजेन्द्रप्रसाद लिड्डेन, इलाका प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडका डिएसपी मोहन थापा जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय भापाका प्रमुख, होमप्रसाद अधिकारी, भापा चेम्बर अफ कमर्श भापाका पूर्व अध्यक्ष सन्तोष अग्रवाल लगायतको सहभागितामा सरसफाई गरिएको बिर्तामोड सरसफाई अभियानका संयोजक विष्णु आचार्यले बताए । त्यसैगरी महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको जन्मजयन्तीको पूर्व सन्ध्यामा भापाको मेचीनगर-६ स्थित काँकरभिट्टास्थित देवकोटा

पार्कको सरसफाई गरिएको छ । देवकोटा पार्क व्यवस्थापन समिति तथा महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा जन्मजयन्ती मूल आयोजक समितिले संयुक्त रुपमा आयोजना गरिएको सरसफाई कार्यक्रममा नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी मेची सामुदायिक प्रहरी सेवाकेन्द्रका पदाधिकारीसहित स्थानीयले सहभागिता जनाएका थिए । इलाका प्रहरी कार्यालय काँकरभिट्टाका प्रहरी प्रमुख प्रहरी नायब उपरीक्षक गोविन्दकुमार कार्कीको नेतृत्वमा प्रहरीहरु देवकोटा पार्कको सरसफाईमा जुटेका थिए भने त्यति नै संख्यामा सशस्त्र प्रहरीहरु रहेका थिए । सरसफाई टोलीले

महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको पूर्णकदको शालिक समेत सफाई गरेको छ । महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा जन्मजयन्ती मूल आयोजक समितिका अध्यक्ष बालकृष्ण थापाले विगत वर्ष भैं यस वर्ष पनि महाकवि देवकोटाको जन्मजयन्ती आयोजना गरिएकाले सरसफाई, रंगरोगनमा जुटेको बताए । अहिले मञ्च लगायत प्रवेशद्वार सिंगाने काम भइरहेको अध्यक्ष थापाको भनाई छ । उनले यो पार्क संरक्षणका लागि सबै क्षेत्रको उत्तिकै सहयोग रहेको बताए । उनका अनुसार देवकोटा जयन्ती मनाउन सात सदस्यीय मूल आयोजक समिति गठन गरिएको छ ।

१५ किलो चाँदीसहित एक पक्राउ

भापा, कात्तिक २। सशस्त्र प्रहरीले सिम्रौनगढ नगरपालिका-६ सत्वाही नाकाबाट ११ किलो एक सय ग्राम चाँदीसहित बाराको बारागढी गाउँपालिका-६ घर भएका ३२ वर्षीय मुक्ती साहलाई पक्राउ गरेको छ । सशस्त्र प्रहरीको बोर्डर आउटपोस्ट गोलागञ्जबाट खटिएको प्रहरी टोलीले साहलाई विशेष सुराकीको आधारमा सो परिमाणको चाँदीसहित नियन्त्रणमा लिएको हो । भारतबाट वीआर ०६ एम १०६० नं. को भारतीय मोटरसाइकलमा चाँदी लिएर आइरहेको अवस्थामा साहलाई पक्राउ गरिएको सशस्त्र प्रहरीका प्रवक्ता सुरज श्रेष्ठले बताए । वरामद चाँदीको वजार मूल्य करिब रु. १४ लाख रहेको सशस्त्र प्रहरीले जनाएको छ । पक्राउ परेको चाँदी र मोटरसाइकलसहित साहलाई थप अनुसन्धान र कारवाहीका लागि वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयमा पठाइएको प्रहरीले जनाएको छ ।

चिन्ता अर्थात् सन्ताप, पिर । मान्छे अनुसारको चिन्ता हुन्छन् । पिरमर्का हुन्छन् । दुःखी नबनेको मान्छे यहाँ को होला र ? आशुका धारा नवहेका आँखा कसका होलान् र ? नदुखेको छाती कसको होला र ? यहाँ प्रत्येक मान्छे रोएका छन् ।

चिन्ता सर्वव्यापी छ । धनी होस् या गरीब, कालो होस् या गोरो, महिला होस् या पुरुष, सुगममा होस् कि दुर्गममा, सबैतिरका हरेक मान्छेमा चिन्ता छ । तर, सर्वव्यापी भएर पनि राम्रो कुरा होइन । चिन्ता त्यज्य हो । सकेसम्म चाँडो चिन्ता त्याग्न खोज्नु मान्छेको चाहना हो । मान्छे चिन्ता त्याग्ने विषय र विधिमा सदियौँदेखि चिन्तनशील छ । तर, चिन्ता जस्ताको त्यस्तै छ । उमेर अनुसार चिन्ताको किसिम र कारणहरु फरक हुन्छन् । एउटा विद्यालय जँदै गरेको बालकको विभागमा के खेल्छ ? पक्कै पनि उसमा पनि मानसिक तनाव सुसुप्त अवस्थामा लुकेर बसेको हुन्छ । स्कूलको होमवर्क नगर्दाको चिन्ता, वर्णमालाका अक्षर नरटेकोमा चिन्ता । युवा अवस्थामा फरक किसिमको जिम्मेवारी थपिन्छ । कर्तव्य थोपरिन्छ । जिन्दगीले एक किसिमको उकाली चढ्दै गर्दा यी यावत कुराहरुले मान्छेमा चिन्ता वा पिर थोपर दिन्छ । प्रेमिकाको पिर, बा-आमाको हेरचाह, समाज प्रतिको दायित्व, समाजले कुन नजरले हेर्छ भन्ने पिर । वृद्ध बन्दा अर्कै पिर हुन्छ । सन्ततिको पिर । नाति-नातीनाको पिर । स्वास्थ्यको पिर । समय र मान्छेहरु आफू अनुसार नचलेको पिर । अशक्तताको पिर । एउटा अनुभवी जिन्दगी बाचीसक्दा पनि हामीलाई चिन्ताले छाड्दैन । दुःख त हाम्रै वरिपरि हुन्छ । हाम्रै छेउछाउ हुन्छ । दुःखको प्रमुख कारण खोज्न हामी कही जान पर्दैन । हामी आफैँ हो दुःखको प्रमुख कारकतत्व । आफैँभित्र दुःख जन्माएर आफैँभित्र जल्छौँ । प्रताडित बन्छौँ । कोकोहोला मच्चाउँछौँ ।

यसरी नि भन्न सकिन्छ कि- प्रत्येक पाईँलामा पिरहरु छन् । गन्तव्यमा नपुग्जेल वाटामा ढुंगामाटामा ठेस लाग्ने हुन्छन् । आफैँ सोचेर जोगिएर हिँड्न सिक्नुपर्छ । हामी पिर मान्दामान्दै हान्स बिसन्छौँ । खेल्दाखेल्दै, हिँड्दा-हिँड्दै, पढ्दा-पढ्दै टक्क रोकिन्छौँ र पिर गर्न थाल्छौँ । तर, त्यसरी नै कुनै स्थानविहीन भएर, कारणविहीन भएर मुस्कुराउन सक्दैौँ । एकादेशमा एकजना बडा प्रतापी राजा थिए । उनकी एकदमै राम्री पत्नी थिइन् । थिथिर र बसन्त नाम गरेका दुई छोरा थिए । उनले रानी र छोराहरुलाई असाध्यै प्रेम गर्थे । रानीको प्रेममा पनि खोट लगाउने ठाँउ थिएन । राजा सबैजसो शिकार खेलन् जान्थे । एकदिन उनी आफ्ना भारदारहरु लिएर शिकार खेलन् निस्किए । रानीलाई दिनभर दरबारमा बस्न अर्छी लाग्थ्यो । तैँ पनि नबस्नुको विकल्प हुन्थेन । घरी कहाँ पुगिन् त घरी कहाँ । मर्यान्धको समय थियो । रानी बत्ती कातिरहेकी थिइन् । रानीका आँखा एकसाथ भगेराका गुडमा पर्छन् । गुडका भगेरा रमाइरहेका थिए, हाँसी-खुशी थिए । उसकी आमाले चुचोमा च्यापेर आहार त्याएर खुवाईथिन् । यो

आठ करोडमा बुद्ध पार्क निर्माण

इलाम, कात्तिक २। इलामको सुर्खोदय नगरपालिका-३ मा प्रदेश सरकारले बुद्ध पार्क निर्माणलाई तिब्रता दिएको छ । वजेट अभावमा निर्माणको काम सुस्त भएको पार्क क्षेत्रमा चालू आर्थिक वर्षमा बुद्धको प्रतिमा राखिने बताइएको छ । चार वर्षदेखि निर्माणाधीन बुद्ध पार्कमा गत आर्थिक वर्षदेखि प्रदेश नम्बर एकको सरकारले लगानी शुरु गरेको हो । १५ रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको बुद्ध पार्क निर्माणका लागि गत आर्थिक वर्षमा एक करोड ३५ लाख रुपैयाँ खर्च भएको थियो । प्रदेश सरकारबाट विनियोजित वजेटमा सुर्खोदय नगरपालिकाले २० प्रतिशत थप गरी योजना

कार्यान्वयन हुँदै आएको वडा नम्बर ३ का अध्यक्ष होम कार्कीले बताए । बुद्ध पार्क निर्माणका लागि १५ लाख रुपैयाँ बराबरको खड्गबहादुर कार्कीले तीन रोपनी जग्गा दान गरेका थिए । सो जग्गाले नपुग्ने भएपछि दुई रोपनी जग्गा खरिद गरिएको थियो भने १२ रोपनी सरकारी जमिन थप गरिएको छ । बुद्ध पार्क निर्माणमा प्रदेश सरकारले चालू आर्थिक वर्षमा एक करोड रुपैयाँ वजेट विनियोजन गरेको छ । सो वजेटबाट चालू आर्थिक वर्षमा भगवान बुद्धको स्तुपा निर्माण गरिने बताइएको छ । बुद्ध पार्क क्षेत्रमा बुद्धको मूर्तिसहित भ्यू-टावर, रेलिङ, पदमार्ग र पर्यटकले सेल्फी खिच्ने ट्रट्ट निर्माण गर्ने योजना रहेको छ ।

दृश्य रानीले रमाइलो मानेर हेरिरहेकी थिइन् । अर्कोदिन कुनै शिकारीले आएर त्यो माउलाई मारिदियो । बच्चाहरु कराउन लागे । भोलिपल्ट पनि त्यही पूर्ववत् ठाउँमा रानी बसिरहेकी थिइन् । भालेले अर्कै सौतेनी पोथी ल्याइसकेछ । गुडमा रहेका बच्चालाई चुच्चाले च्यापेर बाहिर फाली दिई । यो देखेर रानीलाई एकदमै बिभ्यो । उनले सोचिन् कि मरैपर्छ राजाले पनि यसै गर्नेछन् । मेरा छोराहरुको पनि यही हालत हुनेछ । उनलाई यही कुराको चिन्ता लाग्न थाल्यो । राजाले कसै गरी ढाडस दिँदा पनि उनले चिन्ता लिन छाडिनन् । र, त्यही चिन्ताले उसलाई चितामा पुर्‍यायो । माथिको कथाले भन्न खोजेको के हो भने अधिक चिन्ताले पनि मान्छेलाई हानी गर्छ । चिन्ताले समाधान निकाल्दैन । उल्टो चिन्ताले समाधानसम्म पुग्नबाट रोक्छ । सोच्न सक्ने क्षमतामा भाँक्रो हाल्छ ।

त्यसो भए के गर्ने त ? यसको एउटै र सरल जवाफ छ, चिन्ता नलिने । परिस्थितिलाई स्विकार्ने । कुराहरु बिगिए भन्नु पाठ सिकेर भन्नु बलियो भएर उभिने । यसको अर्को विकल्प नै छैन । भनिन्छ, मान्छे रुख जस्तो भएर उभिनु पर्छ । कुनै हालतले ढलिहालेमा फेरि बिउ फैलाएर भागिनु पर्छ । यो भयो दिर्घकालीनरुपमा आनन्दमा बस्ने तरिका । यदि तपाईँलाई चिन्ताले तनाव दियो भने तपाईँ आत्तिनु हुनेछ । त्यसलाई अंग्रेजीमा एन्जाइटी भनिन्छ । त्यस्तो अवस्थाबाट पार पाउँनका लागि तपाईँले तलका कामहरु गर्न सक्नु हुनेछ ।

मुस्कुराउनुहोस् मुस्कुराउनु पर्ने कारणहरु खोजी नराख्नुहोस् । सानाभन्दा साना कुराहरुमा मुस्कुराउनु होला । कोही मान्छे जस्तै परिचित वा अपरिचित भेट्नु भयो भने

पनि मुस्कुराएर हेर्नुहोस् । अध्ययनहरुले देखाए अनुसार मुस्कुराइरहने मानिसहरुमा तनाव उत्पन्न गर्ने हर्मोन कम उत्पादन हुन्छ र ती खुसी हुन्छन् । **गहिरो स्वास लिनुहोस्** एक्कासी तनाव बढेमा आँखा बन्द गर्नुहोस् र लामो तथा गहिरो स्वास लिनुहोस् । सामान्य अवस्थामा पनि बेला बेला लामो तथा गहिरो स्वास लिने गरेमा तनाव कम हुने गर्छ । लामो तथा गहिरो स्वास लिने गर्दा मनमा नकारात्मक भावनाहरु आउँन पाउँदैनन् । **चुडगम चपाउनुहोस्** अर्पेलियाको स्विनबर्न युनिभर्सिटीका प्रोफेसर एन्ड्रयू सोलेले गरेको अध्ययनमा चुडगम चपाउनाले एन्जाइटी कम गर्ने तथा तनाव मत्थर पार्ने देखाएको थियो । **योग, ध्यान तथा कसरत गर्नुहोस्** योग, ध्यान तथा कसरत गर्दा शरीरमा रक्तसञ्चार राम्रो हुन्छ । स्वस्थ शरीरमा हर्मोनहरुको उत्पादन सन्तुलित रहन्छ । त्यस्तै, योग, ध्यान तथा कसरतले ध्यान केन्द्रित गर्न सहयोग पुर्‍याउनाले नकारात्मक विचारहरु आउन कम गर्छ । **साथी वा नजिकका नातेदारलाई फोन गर्नुहोस्** यदि तपाईँ तनावले आत्तिनुभयो अथवा, एन्जाइटीले आक्रमण गर्थो भने तत्कालै साथी वा नजिकका नातेदारसँग कुरा गर्नुहोस् । तपाईँले आफ्नो अवस्था बताउने भन्दा पनि अन्य साधारण बातचित गर्नुभयो भने पनि तनाव घट्न सहयोगी हुन्छ । **अंकमाल गर्नुस् वा चुम्बन गर्नुहोस्** अंकमाल गर्दा अक्सिटासिन उत्पन्न हुन्छ जसले विभागमा शान्ति दिन्छ । त्यस्तै, चुम्बनले माजिस्कममा इन्डोर्फिन उत्पादन गरेर पनि तनाव कम गराउँछ । यदि कुराहरु याद राखेर चिन्ता कम गर्दै हामीले स्वस्थ जीवन बाँच्न सक्छौँ ।

मिसन बिर्तामोडको विशेष प्रदर्शन

बिर्तामोड, कात्तिक २। लागूऔषध दुर्व्यसनाविरुद्ध निर्माण भएको लघु चलचित्र ‘मिशन बिर्तामोड’को प्रिमियर शो बिर्तामोडमा गरिएको छ । बिर्ता मिडिया एण्ड इन्टरटेन्टेमेन्टको व्यानरमा निर्माण गरिएको लघु चलचित्र ‘मिसन बिर्तामोड’ को शनिवार बिर्तामोडको अतिथिसदनमा प्रिमियर शो गरिएको हो । बिर्तामोड उद्योग वार्णिज्य संघका अध्यक्ष कुमार भट्टराईको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रममा चलचित्रका निर्माता राजन थापाले चलचित्रबारे जानकारी गराएका थिए । उनले भापाको बिर्तामोड र बुधबारेमा चलचित्र छायांकन गरिएको र आठ लाख रुपैयाँको लगानीमा निर्माण भएको बताए । त्यस्तै चलचित्रका लेखक तथा निर्देशक राज सुब्बा लावतीले इलाम, पाँचथर, ताप्लेजुडबाट बिर्तामोडमा आएर अध्ययन गर्ने विद्यार्थी र विभिन्न काम गर्ने किशोर किशोरी कसरी लागूऔषध दुर्व्यसनमा फस्छन् भन्ने विषयमा चलचित्र केन्द्रीत भएको बताए । चलचित्र मिशन बिर्तामोडको निर्माता राजन थापा र समूह, कार्यकारी निर्माता एलसी श्रेष्ठ, सहनिर्माता अर्जुन मेचे, सन्तोष

खवासको द्वन्द, सुवास लिम्बूको सिनेमाटोग्राफी, पदम तामाङको मेकअप रहेको छ । चलचित्र मिशन बिर्तामोडमा राजन थापा, रमेश वोहरा, राज शेर्मा, कृष्ण तामाङ, विक्रम गेलाल, प्रताप सुनुवार, सेजल कडरिया, पेम्वा लामा, राजु गौतम, एलसी श्रेष्ठ, रीना तामाङ, राज शर्मा, चेतन खतिवडा, चन्दन राजवंशी, आशमा तामाङ, तुलसा प्रधान, सुनिल विक, मानिक रेग्मी लगायतका कलाकारहरुको अभिनय रहेको छ । त्यस्तै विशेष सहयोगीमा रमेश चौधरी, प्रकाश गुरुङ र याम लिम्बू रहेका छन् । चलचित्र हेरेपछि बिर्तामोड उद्योग

वार्णिज्य संघका अध्यक्ष कुमार भट्टराई, सचिव प्रकाश घिमिरे, अलैची व्यवसायी महासंघका सचिव सुभास भट्टराई, वीरता जेसीजका अध्यक्ष विशाल थापा, कलाकार गोपाल एक्तेन, मोहन वेघा, टीका संग्रौला, रामचन्द्र पौडेल लिम्बू लगायतले चलचित्रले लागूऔषध दुर्व्यसन मुक्त बिर्तामोडको निर्माण गर्न मद्दत पुग्ने बताए । चलचित्र सचेतनामूलक भएको बताउँदै उनीहरुले विकराल समस्याको रुपमा रहेको लागूऔषध दुर्व्यसन नियन्त्रण गर्न विद्यालय, कलेज तथा विभिन्न संघ-संस्थामा चलचित्र प्रदर्शन गर्न सुझाव दिए ।

तपाईंहरुको आफ्नै पत्रिका

मोफसलको सर्वाधिक लोकप्रिय राष्ट्रिय दैनिक

पूर्वाञ्चल दैनिक

प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा ‘क’ श्रेणीमा वर्गीकृत बिर्तामोडबाट विगत २०५२ सालदेखि निरन्तर प्रकाशन हुँदै आएको यस दैनिकमा राहदानी हरालेको सूचना, जन्मदिनको शुभकामना, भ्रष्टाञ्चली/समवेदना, सरकारी सूचना लगायत विज्ञापनहरु प्रकाशन गर्न तथा ग्राहक बन्न एवम् कुनै गुनासो या सल्लाह,सुझाव भए सदैव हामीलाई सम्बन्धनुहोला ।

केन्द्रीय कार्यालय बिर्तामोड-१, अतिथिसदन छेउ (समाचार शाखा: ०२३-५४१००२/ विज्ञापन तथा प्रशासन : ०२३-५४००४४) व्यवस्थापक: ९८४४६४०२५/कार्यकारी व्यवस्थापक: (९८४२६३४७४०/९८१६९८१०१७), शनिश्चरे-अर्जुनधारा, खुदुनाबारी (अमित खम्बू : ९८४४६६५७८४/ ९८०६०९५८४४४), पर्वज आलम (९८१७०३५४४२/ ९८६२६४२६५०), मेघबहादुर राई ९८१५९९००३३, काँकरभिट्टा/वाहुनडाँगी/पानीटकी: राजकुमार शर्मा (९८६३७०५८५५/९८०७९१३०२३), धुलाबारी: सुमन बस्नेत ९८१५०६३६३८/९८४४६११४६७, लक्ष्मीपुर/दुर्गापुर: पूर्णबहादुर कटुवाल (९८५२६७९६२२), चारपाने : विनोद पाण्डे (९८५२६५२९११), धैलाडुब्बा-डाँगीगारी : तुलसीप्रसाद निरौला (९८१६०४१६४६), सुरुङ्गा: तीर्थराज खरेल (९८४२६७५८४), कृष्ण लामिछाने (९८०६०२५०२४), माईधार : विश्वदीप पुस्तक पसल (०२३-४१००३१, ९८१७९२१६८०), दुधे : शान्तिराम बस्नेत (९८४२६५७२८३, ९८१७०६८९३७), भिलभिले/पाँचगाछी : नारायण शिवाकोटी (९८१७०००५४४), धरमपुर : हरि ढकाल (९८४२६२२८९६), केरखा : उमानाथ भण्डारी (९८५२६७०६३१), दमक: डीवी बस्नेत (९८१६०८८५२९), माधव ढकाल (९८५२६७५६२२), उर्लाबारी: आशिम भुजेल ९८२९३२३५४७, पाडाजुगी/मंगलबारे: गेउरीया : गोकुल दाहाल (९८२५७५३६९१), गौरादह: विवेक घिमिरे (डण्डी) (९८५२६७६३०८), केरखा: उमानाथ भण्डारी (९८५२६७०६३१), खोटाङ: विलीप खत्री (९७४३००१४७७) उदयपुर: गणेश उप्रेती (९८४२२३७९१३),भद्रपुर-चन्द्रगढी-पृथ्वीनगर: पार्थ मण्डल (९८४२६२६३०९), बुधबारे : रामचन्द्र भट्टराई (९८४४६०९३७७), टक विकल्प (९८४२६५४८०७), होब्ले : नारायण अर्याल (९८०६०६२४०३/९८४२६९७३१०), दानाबारी इलाम : सुष्मा राई (९८१४०२६२०२), इलाम/भालुभोडा, कृटिडाँडा, कोल्बुङ: गणेश अर्याल (९८५२६८०३४४/९७५२६०५३४४), हर्कटे, कन्याम: खगेन्द्र शिवाकोटी (९८४२६२४३१९) इलाम/छिपिटार, फिक्कल : मनकामना पुस्तक पसल – यादव घिमिरे (मो. ९८०७९६७९९९), इलाम लक्ष्मीपुर: पुष्प आचार्य (मो.९८४२६६२०३६), इलाम : जौबारी, गोदक : रोम अधिकारी (९८४२७२७६२), इलाम/गोदक धर्ममणि गौतम – ९८४२७४४७५६, इलाम नगरपालिका: विष्णु भट्टराई, सज्जिवनी आयुर्वेद औषधि पसल (०२७-५२१४९०/९८६२६३७७६२), पुवाखोला नुनत दुलाल ९८१५१०२३७६/९८४२६२७५६०, बनें/सुनमाई/शान्तिनगर : विपेन विक ९८१६९४५९९२/९८६२६१६६४६, पथरी : नीलम थापा (कामना पुस्तक पसल) (०२१-६९११८८/९८४२०४३७६५), मोरङ बेलबारी किशोर भण्डारी (९८६२०६२०६२/९८५१६५५५६), इटहरी : तेज वन विजवासी ९८०४०२५७४३, धरान : शैलेन्द्र दाहाल (धरान न्युज सेन्टर) ०२५-५२६८६६/९८४२०६०९४८ , ताप्लेजुङ: बसन्त लिम्बू (९८४४६३२३२५), दुर्गाप्रसाद पौडेल (९८४२६५२७१३) भारत शिलगढी, दार्जीलिङ: मानिक कुन्द (+९१९८००३६०००८६), राँके : दुर्गाप्रसाद चौलागाई (९८०८७०७०७७), धुविसै पञ्चमी: युद्धबहादुर बोहोरा (९८१३७५७०६७), विराटनगर: चन्दन राय (९८१२३२९९८८)